

INOVACE KURIKULA MANAŽERSKÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ V KONTEXTU UDRŽITELNOSTI A ROZVOJE ENVIRONEMNTÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ

INNOVATION OF THE CURRICULUM OF MANAGEMENT STUDY PROGRAMS IN THE CONTEXT OF SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL COMPETENCE

Renáta Pakšiová, Petra Přibilová, Eva Ambrozová, Jiří Kolečák, Roman Brauner

DOI: 10.61544/mnk/ZYCX1674

Abstract

This paper explores the integration of sustainability into management education, focusing on curriculum innovation in response to global economic, environmental, and social challenges. A case study of the course Circular Economy and Sustainability, introduced at NEWTON University in the master's program Economics and Management, illustrates the approach. The course aimed to develop environmental competencies among future managers by combining theoretical foundations with practical skills. Key topics included circular business models, life cycle analysis, environmental footprints, greenwashing, and ESG reporting.

According to an initial survey (n=45), 86% of students recognized sustainability as an important aspect of their future managerial practice, emphasizing its perceived relevance. However, the survey also revealed significant gaps in students' foundational understanding of these concepts: only 13% of respondents were able to accurately define the term "sustainability," and merely 4% could correctly describe the concept of "circular economy." This highlighted the importance of targeted educational interventions to bridge these knowledge gaps.

The course's effectiveness was evaluated through student assessments and feedback via the course evaluation system, in which over 90% of students participated. More than 85% of responses indicated that students found the course relevant and beneficial for practical learning. Additionally, final examinations showed that over 90% of students were familiar with core sustainability concepts such as carbon footprint, circular economy, and ESG. The data underscore that students not only improved their theoretical understanding but also gained confidence in applying these concepts to real-world scenarios.

The findings suggest that incorporating sustainability into management curricula is essential for equipping future leaders with the skills to make informed, responsible decisions. Such curriculum innovations provide a structured pathway for developing both knowledge and practical skills necessary to address the environmental and social complexities of contemporary management.

Keywords: management education, sustainability, circular economy, curriculum innovation, environmental competencies

JEL Classification: A20, Q56

ÚVOD

Inovace kurikula manažerských studijních programů v kontextu udržitelnosti je tématem, které nabývá na důležitosti s ohledem na globální ekonomické, environmentální a společenské výzvy. Rostoucí důraz na změnu klimatu, degradaci životního prostředí a sociální nerovnosti nutí společnosti přehodnocovat dosavadní přístupy k řízení a ekonomickému růstu. Manažeři, jako klíčoví aktéři v řízení organizací, hrají zásadní roli při implementaci strategií směřujících k udržitelnému rozvoji. Současná situace vyžaduje nejen nové manažerské dovednosti a znalosti, ale také hlubší pochopení toho, jak mohou manažeři přispívat k udržitelnosti prostřednictvím svých rozhodovacích procesů a výrazně ovlivnit směřování firem směrem k environmentálně a společensky odpovědnému podnikání.

Vzdělávání manažerů proto musí reflektovat tento posun od tradičních cílů zaměřených převážně na zisk k širšímu pojetí odpovědnosti, které zahrnuje efektivní využívání zdrojů, minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí a přispívání k obecné sociální rovnosti.

Školy a univerzity zaměřené právě na vzdělávání manažerů se nacházejí před výzvou, jak reflektovat změněné požadavky a integrovat udržitelnost do svých kurikulů. To zahrnuje jak obsahovou inovaci, tak i způsoby výuky a hodnocení, které připraví budoucí manažery na komplexní účast v transformaci společnosti. Kromě teoretických znalostí je potřeba zařadit do výuky praktické příklady a zkušenosti z reálného podnikání, které studentům umožní pochopit důsledky jejich rozhodnutí.

Tento článek se zaměřuje na identifikaci klíčových prvků inovace kurikula manažerských studijních programů, jež reagují na požadavky udržitelnosti a poskytují studentům schopnosti nutné k efektivnímu příspěvku k dlouhodobé prosperitě společnosti.

Přestože pojem udržitelnosti je dnes široce používaný, jeho praktická aplikace v manažerském vzdělávání je stále nedostatečně prozkoumána a vyžaduje hlubší výzkum a reflexi. V první části této studie se zaměřujeme na literární rešerši, která poskytuje ucelený pohled na téma začleňování témat udržitelnosti do vzdělávání. Sledování aktuálních trendů a přístupů v těchto oblastech je zásadní pro pochopení jejich významu v kontextu ekonomického a manažerského vzdělávání. V druhé části článku nabízíme praktický příklad zavedení nového předmětu s názvem Cirkulární ekonomika a udržitelnost do studijního programu Ekonomika a management. Tento příklad demonstruje nejen teoretická východiska, ale i aplikaci získaných poznatků v praktickém vyučování, a přispívá tak k rozvoji kompetencí budoucích odborníků v oblasti udržitelného rozvoje a efektivního řízení.

1 CÍL A METODIKA

Tento článek si klade za cíl přinést pohled autorů a přehled současných trendů v oblasti inovace kurikula. Zaměřuje se na metodiku výzkumu literatury, analýzu potenciálu konkrétních vyučovaných předmětů a využití dotazníkového průzkumu ve výuce v části motivace. Dále představuje praktické příklady, jakým způsobem lze integrovat principy udržitelnosti do výuky v manažersky orientovaných studijních programech. Výzkum zahrnuje případovou studii předmětu "Cirkulární ekonomika a udržitelnost", který byl zaveden na Vysoké škole NEWTON jako součást navazujícího magisterského studijního programu Ekonomika a management. Data byla sbírána během pilotního ročníku zimního semestru 2023, kdy bylo na předmět zapsáno 75 studentů. Předmět byl vyhodnocován z hlediska jeho struktury, obsahu a jeho dopadu na plnění vzdělávacích cílů studenty. Pro zjištění počátečních znalostí a postojů studentů vůči pojmům "udržitelnost" a "cirkulární ekonomika" bylo na začátku semestru provedeno dotazníkové šetření. Krátký, anonymní dotazník byl distribuován pomocí online platformy Google Forms, přičemž studenti odpovídali prostřednictvím QR kódu během úvodní přednášky. Dotazník

obsahoval jak uzavřené, tak otevřené otázky zaměřené na hodnocení jejich znalostí a vnímání důležitosti těchto témat. Na základě získaných dat byla provedena srovnávací analýza vstupních a výstupních znalostí studentů, a to za účelem posouzení efektivity nového zavedeného předmětu. Byly analyzovány také výsledky studentské evaluace předmětu z konce semestru, kde se hodnotila kvalita výuky, propojení s praxí a relevance obsahu. Výsledky výzkumu jsou uvedeny v následující kapitole.

2 VÝSLEDKY A DISKUSE

2.1 PŘEHLED SOUČASNÉ LITERATURY

Inovace v manažerských učebních osnovách, zejména v kontextu udržitelnosti, je mnohostranné úsilí, které vyžaduje komplexní pochopení vzdělávacích rámců, zapojení zúčastněných stran a integraci udržitelných postupů do manažerského vzdělávání. Rostoucí globální důraz na udržitelnost vyžaduje, zejména v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN, aby instituce vyššího vzdělávání přizpůsobily své učební osnovy tak, aby připravily budoucí lídry, kteří jsou nejen zběhlí v principech řízení, ale také vybaveni dovednostmi k řešení environmentálních a sociálních výzev.

Jednou z hlavních výzev při integraci udržitelnosti do manažerského vzdělávání je potřeba změny paradigmatu ve vzdělávacích přístupech. Tradiční učební osnovy managementu často upřednostňují ekonomickou výkonnost před environmentálními a sociálními hledisky, což může vést k nesouladu mezi vzdělávacími výsledky a skutečnými výzvami v oblasti udržitelnosti. Jak poznamenali Anninos a Chytiris, existuje naléhavá potřeba, aby ekonomické a obchodní školy nově definovaly excelenci v manažerském vzdělávání tím, že začlení udržitelnost do svých základních hodnot a postupů (Anninos & Chytiris, 2012). Mahajan upozorňuje na omezenou literaturu o udržitelnosti v indickém manažerském vzdělávání a naznačuje, že institucionální setrvačnost může bránit přijetí inovativních postupů (Mahajan, 2020). Aby vedení vzdělávacích institucí překonalo tento odpor, musí usilovat o iniciativy v oblasti udržitelnosti, jak poznamenávají Lee a Schaltegger, kteří tvrdí, že podpora vrcholového vedení je klíčem k řízení transformačních změn v učebních osnovách (Lee & Schaltegger, 2014). To vyžaduje nejen změny v učebních osnovách, ale také transformaci myšlení pedagogů a studentů, což podpoří kulturu, která oceňuje udržitelnost jako základní aspekt řízení.

Důležitým aspektem inovace kurikula v manažerském vzdělávání je integrace udržitelnosti do rozvoje vůdčích a manažerských kompetencí. Ibrahim et al. navrhuje rámec, který rozšiřuje tradiční modely řízení tak, aby zahrnovaly udržitelnost, a zdůrazňuje, že je třeba, aby pedagogové integrovali environmentální aspekty do učebních osnov řízení (Ibrahim et al., 2022). Gil-Domenech et al. navrhuje mapu kompetencí v oblasti udržitelnosti, která řídí integraci udržitelnosti do učebních osnov obchodní administrativy a zdůrazňuje potřebu jasných metrik pro hodnocení výsledků učení studentů (Gil-Domenech et al., 2021). Gitsham a Clark zdůrazňují důležitost sladění manažerského vzdělávání s požadavky trhu na udržitelnost a obhajují učební osnovy, které připravují absolventy na splnění očekávání zaměstnavatelů a společnosti (Gitsham & Clark, 2014). Tento přístup je v souladu se zjištěními Žižky, který zdůrazňuje snahu absolventů stát se efektivními lídry na měnícím se globálním trhu práce uplatňováním inovativních a udržitelných řešení při přípravě studentů na programy řízení restaurací a volnočasových služeb (Žižka, 2021). Integrace udržitelnosti do manažerského vzdělávání není jen doplňkem, ale zásadním posunem v tom, jak jsou budoucí lídři vychováni ke kritickému myšlení o dopadech svých rozhodnutí na společnost a životní prostředí.

Úloha vedení v nastavení učebních osnov je zásadní pro podporu prostředí příznivého pro inovace. Tento pohled potvrzují Sanyal a Rigg, kteří se zasazují o integraci všímavosti do

rozvoje vedení a naznačují, že tyto postupy mohou zvýšit efektivitu manažerského vzdělávání tím, že podpoří hlubší povědomí o otázkách udržitelnosti mezi budoucími lidry (Sanyal & Rigg, 2020). Rozvíjením vůdčích vlastností, které upřednostňují udržitelnost, mohou vzdělávací instituce lépe připravit studenty na zvládnutí složitosti výzev moderního řízení. Například v souvislosti s řízením cestovního ruchu Jiang a Zhang zdůrazňují důležitost sladění učebních osnov s potřebami odvětví, zejména pokud se týkají jednotlivých aspektů udržitelnosti (Jiang a Zhang, 2024). Toto sladění zajišťuje, že absolventi mají nejen znalosti principů řízení, ale také dovednosti potřebné k implementaci udržitelných postupů ve svých příslušných oborech. Dynamická povaha odvětví cestovního ruchu spolu s rostoucí poptávkou po udržitelných postupech vyžaduje, aby se programy řízení neustále vyvíjely, aby se vyrovnaly s těmito výzvami. To je dále podporováno Liu a Liu, kteří prosazují inovativní způsoby školení, které podporují podnikatelské a udržitelné myšlení mezi studenty managementu (Liu & Liu, 2019).

Pandemie COVID-19 dále zkomplikovala prostředí manažerského vzdělávání, což si vyžádalo posun směrem k modelům kombinovaného učení, které zahrnují zásady udržitelnosti. Shukla a Prasad zkoumají důsledky smíšeného učení pro vzdělávání v oblasti udržitelného řízení a naznačují, že inovativní vyučovací metody mohou zvýšit zapojení studentů a porozumění konceptům udržitelnosti (Shukla & Prasad, 2022). Tento posun představuje příležitost pro vzdělávací instituce, aby přehodnotily své přístupy k výuce udržitelnosti a využily technologie k vytvoření interaktivnějších a přístupnějších vzdělávacích zkušeností. Nástup nových technologií představuje příležitosti pro manažerské programy ke zlepšení jejich vzdělávací nabídky. Například využívání digitálních nástrojů a platforem může usnadnit společné učení, které klade důraz na udržitelnost (Chen, 2024; Katrencik & Zatrochova, 2023). Využitím technologií mohou pedagogové managementu vytvořit stimulující vzdělávací prostředí, které povzbuzuje studenty, aby se v reálném čase zapojili do výzev udržitelnosti a podpořili smysl pro odpovědnost a akci. Nástup těchto dat a umělé inteligence nabízí nové cesty ke zlepšení výuky a učení (Zhao et al., 2024). S ohledem na inovaci výukových metod v oblasti manažerského účetnictví navrhuje přijmout kombinaci online a offline režimů výuky, zavést případy analýzy dat a predikčních modelů a zavést diverzifikované výukové metody, jako je případová výuka a simulovaný praktický výcvik (Zhao et al., 2024). V oblasti hodnocení navrhuje vybudovat holografický systém monitorování dat pro proces učení založený na technologii umělé inteligence, aby poskytoval personalizované návrhy a zpětnou vazbu k učení s cílem dosáhnout vědeckého a přesného hodnocení výuky. Kang také diskutuje o potenciálu velkých dat pro informování o výukových postupech a vývoji učebních osnov a řeší potřebu inovativních strategií v manažerském vzdělávání (Kang & Kang, 2020). Pedagogové však musí mít na paměti také etické důsledky používání technologií ve vzdělávání a zajistit, aby byly v souladu se zásadami udržitelnosti a společenské odpovědnosti.

Výzva podpory kultury inovací v rámci vzdělávání v oblasti managementu je dále znásobena potřebou interdisciplinární spolupráce. Je důležité přistupovat k integraci udržitelnosti do vzdělávání v oblasti managementu interdisciplinární optikou. Yamoah zdůrazňuje důležitost začlenění principů udržitelnosti do vzdělávání v oblasti řízení dodavatelského a hodnotového řetězce a obhájí komplexní rámec, který se zabývá vzájemnou propojeností ekonomických, environmentálních a sociálních faktorů (Yamoah, 2019). Tento interdisciplinární přístup potvrzují Martins a kol., kteří navrhují rámec udržitelnosti, který čerpá z různých akademických disciplín na zlepšení vzdělávání v oblasti managementu (Martins et al., 2022). Jelikož udržitelnost je ve své podstatě multidisciplinární otázkou, vzdělávání managementu musí čerpat z poznatků z různých oblastí včetně environmentálních věd, ekonomie a společenských věd. Práce Gao a kol. zdůrazňuje důležitost kolaborativních vyučovacích přístupů, které integrují různé perspektivy a odborné znalosti (Gao et al., 2018).

Tento interdisciplinární přístup nejen obohacuje vzdělávací zkušenosti, ale také vybavuje studenty holistickým porozuměním potřebným k řešení složitých výzev udržitelnosti.

Významný je také význam zapojení zúčastněných stran do procesu inovace učebních osnov. Jak Guillotin zdůraznil, zapojení různých zúčastněných stran – včetně průmyslových partnerů, studentů a samotné fakulty – může vést k relevantnějším a efektivnějším změnám učebních osnov (Guillotin, 2018). Tento přístup založený na spolupráci zajišťuje, že učební osnovy budou i nadále reagovat na vyvíjející se potřeby průmyslu a společnosti, což v konečném důsledku zvyšuje zaměstnatelnost a efektivitu vzdělávání a aplikací

Pravidelné hodnocení efektivity kurikula je nezbytné pro zajištění toho, aby vzdělávací inovace dosáhly zamýšlených výsledků. McKimm a Jones (2017) poskytují rámec pro aplikaci modelů změn při navrhování učebních osnov a zdůrazňují důležitost průběžného hodnocení a zpětné vazby v inovačním procesu. Tento iterativní přístup umožňuje programům řízení zlepšovat své učební osnovy na základě výsledků v reálném světě a zajistit, aby zůstaly v souladu s cíli udržitelnosti. Tato zjištění jsou v souladu s modelem, který ve své publikaci navrhuje autoři Katrencik a Zatrochová (2024).

Výzvy spojené se zaváděním inovativních učebních osnov v manažerském vzdělávání jsou mnohostranné. Rozvoj univerzity nebo fakulty hraje v tomto procesu klíčovou roli, protože pedagogové musí být vybaveni znalostmi a dovednostmi, aby mohli efektivně vyučovat koncepty udržitelnosti (Fetters & Duby, 2011). Programy rozvoje fakulty, které se zaměřují na inovativní výukové strategie, mohou pedagogům umožnit vytvářet pro své studenty poutavé a nezapomenutelné vzdělávací zážitky v různých kulturních kontextech a také upevňovat získané znalosti a dovednosti.

Lze konstatovat, že inovace manažerských studijních programů v kontextu udržitelnosti je složitý a dynamický proces, který vyžaduje holistický přístup. Integraci udržitelnosti do rozvoje vedení, sladění víceoborových učebních osnov s potřebami odvětví, využitím technologií, zapojením zúčastněných stran a podporou kultury neustálého zlepšování mohou vzdělávací instituce připravit budoucí lídry na to, aby čelili výzvám rychle se měnícího světa. Pokračující rozvoj manažerského vzdělávání musí upřednostňovat udržitelnost jako základní hodnotu a zajistit, aby absolventi byli vybaveni k tomu, aby jednali jako manažeři s integritou a odpovědností ve svých příslušných oblastech činnosti ve svém profesním životě.

2.2. PRAKTICKÝ PŘÍKLAD ZAVEDENÍ NOVÉHO PŘEDMĚTU CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA A UDRŽITELNOST DO STUDIJNÍHO PROGRAMU EKONOMIKA A MANAGEMENT V NAVAZUJÍCÍM STUDIU

V rámci procesu modernizace kurikula a zajištění relevantních kompetencí a dovedností pro budoucí manažery byl na Vysoké škole NEWTON a.s. zaveden nový předmět *Cirkulární ekonomika a udržitelnost* (CEU). Tento předmět, zařazený jako povinně-volitelný pro studenty druhého ročníku navazujícího magisterského programu Ekonomika a management, si klade za cíl poskytnout studentům nejen teoretické základy, ale i praktické nástroje pro odpovědné rozhodování v oblasti udržitelnosti a environmentálních výzev.

Osnova předmětu *Cirkulární ekonomika a udržitelnost* je sestavena tak, aby studentům poskytla komplexní pohled na problematiku udržitelného rozvoje s důrazem na praktické využití v manažerské praxi. Předmět zahrnuje šest hlavních témat, která umožňují studentům pochopit klíčové principy i praktické aplikace:

1. Cirkulární ekonomika a cirkulární business modely,
2. Úvod do environmentálních výzev současnosti, SDGs,
3. Analýza životního cyklu (*Life cycle assessment* – LCA),
4. Environmentální stopy a ekodesign,

5. *Greenwashing*,
6. ESG reporting a evropská legislativa.

Pilotní ročník, realizovaný během zimního semestru 2023, zahrnoval 75 studentů, v prezenční (PFS), nebo kombinované (KFS) formě studia. V rámci metody zjišťování úrovně vstupních základních znalostí před implementací vzdělávání bylo v této skupině provedeno dotazníkové šetření pomocí nástroje Google Forms.

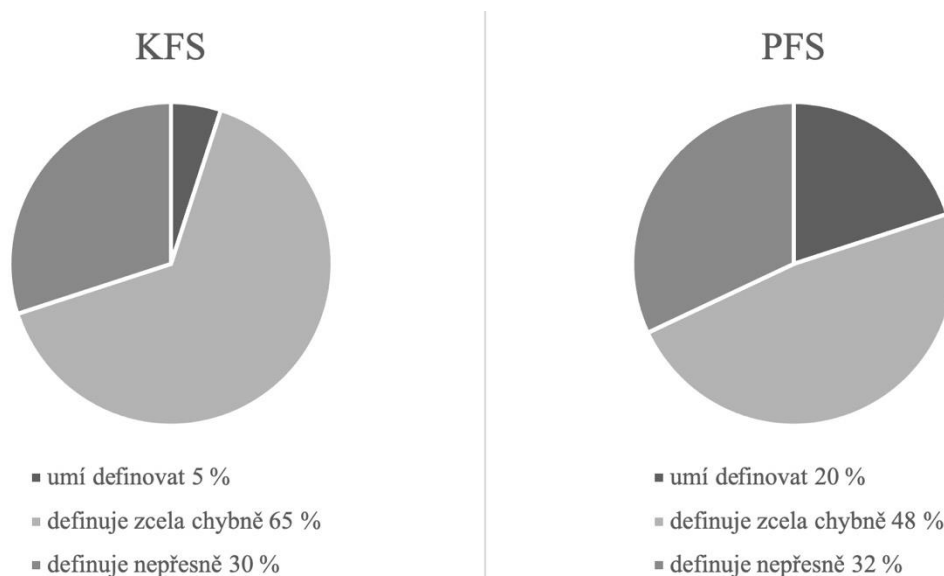
Realizace vstupního dotazníku a vyhodnocení výchozích znalostí studentů

Na začátku semestru před první přednáškou byli studenti požádáni o vyplnění krátkého vstupního dotazníku, který měl zhodnotit jejich znalosti pojmů "udržitelnost" a "cirkulární ekonomika" a zjistit jejich postoje k důležitosti těchto témat pro budoucí manažery. Konkrétně se jednalo o tyto otázky:

1. Slyšel/a jste někdy pojem "cirkulární ekonomika"?
2. Co si pod pojmem "cirkulární ekonomika" představujete?
3. Slyšel/a jste někdy pojem "udržitelnost"?
4. Co si pod pojmem "udržitelnost" představujete?
5. Myslíte si, že jsou tato témata pro Vás, jako (budoucího) manažera důležitá?
6. Proč si to myslíte?

Dotazník byl sestaven záměrně velmi krátký a anonymní, aby minimalizoval bariéry studentů pro jeho vyplnění. Osvědčila se metoda využití QR kódu s odkazem na online dotazník v Google Forms, který studenti během dvou minut vyplnili prostřednictvím svých mobilních telefonů. Na základě výsledků pak byla upravena zamýšlená náplň předmětu. Studenti byli rovněž vyzváni, aby se nebáli podávat návrhy na témata seminářů, která by mohla být přizpůsobena specifickým potřebám dané seminární skupiny. Této možnosti bylo využito několikrát, například při zvýšeném zájmu o problematiku recyklace nebo při debatě o konkrétních cílech OSN.

Vstupní dotazník vyplnilo 45 studentů, z toho 25 bylo zapsáno ve prezenční formě studia a 20 v kombinované. Dotazník odhalil, že celkově více než polovina respondentů (53 %) pojem "cirkulární ekonomika" již slyšela, avšak jen cca 4 % respondentů (2 studenti) dokázali správně vysvětlit jeho význam, dalších cca 18 % respondentů (8 studentů) dle svých opovědí zná přibližně obsah, ale jejich odpovědi byly značně nepřesné.

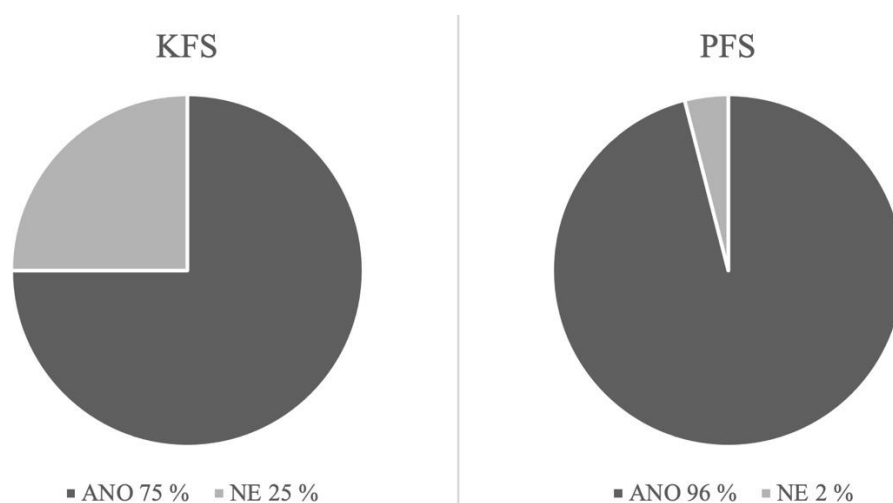

Graf 1 a 2: Odpovědi studentů KFS a PFS na otázku: Co si pod pojmem "udržitelnost" představujete?

Zdroj: Vlastní zpracování

Všichni studenti byli podle odpovědí obeznámeni s pojmem "udržitelnost", přesto, jak uvádí grafy 1 a 2 (vysvětlení: KFS – kombinovaná forma, PFS – presenční forma), významná většina z nich měla potíže tento koncept přesně popsát.

Další otázka zjišťovala, zda studenti považují tyto témata za důležité a jestli by se jimi jako studenti manažersky a byznysově zaměřené vysoké školy měli zabývat. Mezi studenty prezenční formy pouze jeden respondent (4 %) odpověděl, že si nemyslí, že by tato témata byla pro ni/něj důležitá, ale to hlavně z důvodu, že se neplánuje věnovat podnikání, které by dle jejich/jeho slov mělo „úzký dopad na životní prostředí“. U studentů kombinované formy odpovědělo záporně 25 % respondentů (grafy 3 a 4). Tato skupina vnímá téma jako „buzzword“ nebo nevidí smysl v tom, proč by se udržitelností měly zabývat malé podniky, když významnými znečišťovateli životního prostředí jsou pouze podniky velké.

Graf 3 a 4: Odpovědi studentů KFS a PFS na otázku: Myslíte si, že jsou tato témata pro Vás, jako (budoucího) manažera důležitá?

Zdroj: Vlastní zpracování

Více než 86 % respondentů, kteří dotazník vyplnili, si myslí, že tato témata mají v rámci jejich studia smysl, aniž by významná většina z nich uměla správně popsat významy pojmů „cirkulární ekonomika“ i „udržitelnost“. Lze tedy konstatovat, že studenti cítí potřebu rozvoje kompetencí v této oblasti a současně jejich vstupní znalosti mají v této problematice významné mezery.

Úspěšnost v kontextu rozšiřování kompetencí studentů v oblasti udržitelnosti byla na závěr vzdělávacího procesu v rámci předmětu hodnocena na základě jejich výkonu při získávání klasifikovaného zápočtu. Výsledky hodnocení klasifikovaného zápočtu ukázaly, že více než 85 % studentů tohoto předmětu dokázalo správně vysvětlit klíčové pojmy jako *uhlíková stopa*, *vodní stopa*, *cirkulární ekonomika*, *ESG* a další běžně aplikované termíny ve správném kontextu.

Předmět prošel také standardním hodnocením studentů prostřednictvím *evaluace předmětu* v informačním systému školy, které vyplnilo přes 90 % zapsaných studentů. Evaluace zahrnovala otázky zaměřené na kvalitu a přehlednost výuky, propojení s praxí, kvalitu přednášek a seminářů a možnost zapojení a aplikace poznatků během seminářů. Studenti odpovídali na škále *souhlasím*, *spíše souhlasím*, *spíše nesouhlasím*, *nesouhlasím*. Více než 85 % odpovědí spadalo do kategorií *souhlasím* a *spíše souhlasím*, což svědčí o pozitivním přijetí předmětu a o vnímaném přínosu pro praktické manažerské vzdělávání v kontextu udržitelnosti.

Jednou z klíčových pozitiv předmětu *Cirkulární ekonomika a udržitelnost* byla odborná kvalifikace vyučujícího, který disponoval vzděláním jak v oblasti environmentálních věd, tak managementu. Tato multidisciplinární odborná příprava vyučujícího umožňovala hluboké pochopení environmentálních výzev a zároveň efektivní propojení teoretických poznatků s jejich aplikací v manažerské praxi. Díky této kvalifikaci byly diskuze vedené nad rámec základního výkladu konceptů, s cílem odhalovat klíčové mezery v porozumění fenoménům, jako je klimatická změna, úbytek přírodních zdrojů či specifické cíle evropského Green Dealu. Vyučující kladl důraz na otázky typu „proč?“ – například proč je důležité monitorování emisí CO₂, jaké konkrétní důsledky tyto emise mají, nebo co přesně zahrnují jednotlivé cíle SDGs. Tyto otázky podněcovaly hlubší diskuze během seminářů, čímž vznikala prostor pro rozvoj klíčových manažerských dovedností, včetně kritického myšlení, schopnosti argumentace, dialogu a hledání komplexních řešení pro složité problémy. Tímto přístupem se podařilo propojit teoretické koncepty s praktickými dovednostmi, čímž se posílila schopnost studentů efektivně reagovat na výzvy udržitelného rozvoje a aplikovat získané znalosti v manažerské praxi.

ZÁVĚR

Manažeři, jako klíčoví aktéři v řízení organizací, hrají zásadní roli při implementaci strategií směřujících k udržitelnému rozvoji, jako například zavádění opatření pro snížení emisí uhlíku, efektivní využívání zdrojů či podporu cirkulární ekonomiky. Inovace kurikula manažerských studijních programů v kontextu udržitelnosti je nezbytným krokem k přípravě budoucích lídrů na řešení komplexních globálních výzev, jako je změna klimatu, úbytek přírodních zdrojů nebo sociální nerovnosti. Zahrnutí témat udržitelnosti do manažerského vzdělávání nejen rozšiřuje znalosti studentů o klíčové environmentální a společenské otázky, ale zároveň rozvíjí praktické dovednosti, které jsou nezbytné pro zodpovědné řízení organizací. Z provedeného sběru dat bylo zjištěno, že studenti sami (cca 89 % dotázaných, n=45) vnímají potřebu se o těchto otázkách učit a vidí zde přínos pro jejich (budoucí) manažerskou praxi. Nicméně jak ukázal vstupní dotazník, studenti na začátku semestru měli problémy definovat základní pojmy. Tyto výsledky ukazují, že zařazení předmětu „Cirkulární ekonomika a udržitelnost“ do studijního plánu je vhodným krokem reflektující studenty subjektivně vnímanou důležitost tématu i

formálně vyplňující případné mezery v jejich environmentálních kompetencích. To potvrzuje i hodnocení studentů na konci semestru, kdy v rámci evaluace byl předmět hodnocen jako přínosný a vhodně podaný.

Zkušenosti z implementace předmětu "Cirkulární ekonomika a udržitelnost" na Vysoké škole NEWTON potvrzují, že propojení teorie s praktickými úkoly výrazně přispívá k pochopení a aplikaci principů udržitelného rozvoje. Výsledky hodnocení studentů ukazují, že tento přístup je efektivní pro rozvoj manažerských kompetencí a přináší pozitivní odezvu v praxi.

Závěrem lze konstatovat, že pokračující modernizace manažerských studijních programů s důrazem na udržitelnost je klíčová nejen pro vzdělávací instituce, ale také pro samotné organizace, které potřebují efektivní a udržitelně smýšlející lídry. Tento trend představuje zásadní přínos pro dlouhodobou prosperitu společností i společnosti jako celku, a je proto důležité, aby inovace kurikul v této oblasti nadále pokračovaly a byly systematicky podporovány.

Všeobecně proces vyžaduje systematickou spolupráci mezi akademickou sférou, průmyslem a odborníky z praxe, aby bylo zajištěno, že studenti budou mít k dispozici jak teoretické znalosti, tak praktické dovednosti nezbytné k implementaci principů udržitelnosti ve svých budoucích profesích. V širším kontextu je inovace manažerského kurikula zásadním krokem k dlouhodobé udržitelnosti a prosperitě na úrovni jednotlivců, organizací i celé společnosti, přičemž zdůrazňuje potřebu adaptace vzdělávacích programů na dynamicky se vyvíjející potřeby moderního světa.

ANOTACE

Článek se zabývá potřebou modernizace manažerského univerzitního vzdělávání v reakci na globální environmentální, ekonomické a sociální výzvy. Studie se zaměřuje na integraci udržitelnosti do výuky jako klíčový prvek přípravy budoucích manažerů k odpovědnému rozhodování. Případová studie předmětu "Cirkulární ekonomika a udržitelnost" na Vysoké škole NEWTON poukazuje na efektivitu a důležitost propojení teoretických základů s praktickými dovednostmi. Předmět zahrnuje témata, jako jsou cirkulární obchodní modely, environmentální stopy, *greenwashing* a ESG reporting, která jsou zásadní pro rozvoj kompetencí potřebných k řešení výzev udržitelnosti. Hodnocení studentů ukázalo vysokou spokojenost a praktickou využitelnost obsahu kurzu. Článek zdůrazňuje nutnost zahrnout udržitelnost do manažerských programů, aby podpořil rozvoj budoucích lídrů schopných reagovat na komplexní globální problémy.

Tato publikace je dílčím výstupem výzkumného úkolu KEGA č. 019EU-4/2022 "POSILNENIE POZÍCIE INŠTITUCIONALIZOVANÉHO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA A INKLÚZIE PROSTREDNÍCTVOM PODPORY VÝSKUMU A VZDELÁVANIA AGENDY 2030 A INKLUZÍVNEHO DIVERZITNÉHO SPRÁVANIA" řešeného na Ekonomické univerzite v Bratislave.

LITERATURA

- Anninos, L. and Chytiris, L. (2012). The sustainable management vision for excellence: implications for business education. *International Journal of Quality and Service Sciences*, 4(1), 61-75. <https://doi.org/10.1108/17566691211219733>
- Chen, Y. (2024). Reform and exploration of teaching mode of management information system under the background of innovation and entrepreneurship. *Curriculum and Teaching Methodology*, 7(3). <https://doi.org/10.23977/curtm.2024.070317>

- Fetters, M. L. and Duby, T. G. (2011). Faculty development: a stage model matched to blended learning maturation. *Online Learning*, 15(1). <https://doi.org/10.24059/olj.v15i1.186>
- Gao, Y., Feng, J., & Zhang, M. (2018). The construction of hierarchical experimental teaching system of economics and management in research universities. *Proceedings of the 2018 4th International Conference on Social Science and Higher Education (ICSSHE 2018)*. <https://doi.org/10.2991/icsshe-18.2018.13>
- Gil-Doménech, D., Magomedova, N., Sánchez-Alcázar, E., & Lafuente-Lechuga, M. (2021). Integrating sustainability in the business administration and management curriculum: a sustainability competencies map. *Sustainability*, 13(16), 9458. <https://doi.org/10.3390/su13169458>
- Gitsham, M. and Clark, T. (2014). Market demand for sustainability in management education. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 15(3), 291-303. <https://doi.org/10.1108/ijshe-12-2011-0082>
- Guillotin, B. (2018). Strategic internationalization through curriculum innovations and stakeholder engagement. *Journal of International Education in Business*, 11(1), 2-26. <https://doi.org/10.1108/jieb-04-2017-0015>
- Ibrahim, N., Jamieson, M. V., & Donald, J. R. (2022). What about sustainability? Adding the “S” to leadership and management competency development in the engineering curriculum. *Proceedings of the Canadian Engineering Education Association (CEEA)*. <https://doi.org/10.24908/pcee.vi.15856>
- Jiang, R. and Zhang, X. (2024). Research on the docking strategy between the curriculum system of tourism management in colleges and universities and the needs of the industry. *International Journal of Management Science Research IJOMSR*, 7(4), 1-5. [https://doi.org/10.53469/ijomsr.2024.07\(04\).01](https://doi.org/10.53469/ijomsr.2024.07(04).01)
- Katrencik, I. and Zatrochova, M. (2023). The preferences of students and their view on the education of economic and management subjects at a technically oriented university. *Education and New Developments 2023 - Volume 1*. 1. ed. Lisbon : inScience Press, 396-398. ISSN 2184-044X. ISBN 978-989-35106-3-6.
- Katrencik, I. and Zatrochova, M. (2024). An innovative model for higher education. *Education and New Developments 2024 - Volume 2*. 1. ed. Lisbon : inScience Press, 2 304-306. ISSN 2184-044X. ISBN 978-989-35728-0-1.
- Lee, K. and Schaltegger, S. (2014). Organizational transformation and higher sustainability management education: The case of the MBA Sustainability Management. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 15(4), 450-472. <https://doi.org/10.1108/ijshe-06-2013-0067>
- Liu, K. and Liu, Z. (2019). Research of training mode for innovative and entrepreneurial talents in economy management specialty under the background of the economic reforming. *Destech Transactions on Social Science Education and Human Science*, (ICSSD). <https://doi.org/10.12783/dtssehs/icssd2018/27402>
- Mahajan, R. (2020). Sustainability of Indian management education institutions: Perspectives from leaders in academia. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 21(3), 613-626. <https://doi.org/10.1108/ijshe-02-2019-0093>
- McKimm, J. and Jones, P. K. (2017). Twelve tips for applying change models to curriculum design, development and delivery. *Medical Teacher*, 40(5), 520-526. <https://doi.org/10.1080/0142159x.2017.1391377>
- Martins, F., Cezarino, L., Liboni, L., Botelho, A., & Hunter, T. (2022). Interdisciplinarity-based sustainability framework for management education. *Sustainability*, 14(19), 12289. <https://doi.org/10.3390/su141912289>
- Sanyal, C. and Rigg, C. (2020). Integrating mindfulness into leadership development. *Journal of Management Education*, 45(2), 243-264. <https://doi.org/10.1177/1052562920934040>

- Shukla, N. and Prasad, S.K. (2022). Covid-19 impact: blended learning in sustainable management education - the new normal. *ECS Transactions*, 107(1), 9103-9117. <https://doi.org/10.1149/10701.9103ecst>
- Yamoah, F. (2019). Sustainability in supply and value chain management. *Incorporating Sustainability in Management Education*, 167-193. https://doi.org/10.1007/978-3-319-98125-3_8
- Kang, Z. and Kang, Y. (2020). Construction of new experimental teaching system of cognitive psychology in the era of big data. *Proceedings of the 2020 International Conference on Advanced Education, Management and Social Science (AEMSS2020)*, <https://doi.org/10.2991/assehr.k.200723.132>
- Zhao, Y., Li, Y. and Wang, L. (2024). Research on the reform of management accounting teaching mode under background of artificial intelligence. *Journal of Intelligence and Knowledge Engineering*, 2(2), 93-102. <https://doi.org/10.62517/jike.202404217>
- Zizka, L. (2021). Sustainability in top hospitality/leisure management programs: teaching for a sustainable future? *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 34(1), 57-65. <https://doi.org/10.1080/10963758.2020.1868316>

Autor:
prof. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD.
Katedra účtovníctva
a audítorstva, Fakulta
hospodárskej informatiky,
Ekonomická univerzita v
Bratislave
Dolnozemská cesta 1, 85235
Bratislava;
Tel.: 00421267295763
e-mail:
renata.paksiova@gmail.com

Autor:
doc.
Ing. Jiří Kolečák, Ph.D.,
MBA, LL.M.
Vysoká škola NEWTON
Rašínova 2,
602 00 Brno
e-mail:
jiri.kolenak
@newton.university

Autor:
Ing. Ing. Petra Přibilová,
Ph.D.
Centrum ekonomických
disciplín,
Vysoká škola NEWTON
Rašínova 2,
602 00 Brno
Tel.: 00420 721 194 048
e-mail:
petra.pribilova@newton.uni
versity;
Univerzita Komenského
v Bratislave
Fakulta managementu
Odbojárov 10
820 05 Bratislava 25
e-mail:
Pribilova6@uniba.sk

Autor:
Ing. Roman Brauner,
Ph.D., MBA, LL.M.
Centrum ekonomických
disciplín,
Vysoká škola NEWTON
Rašínova 2,
602 00 Brno
Tel.: 00420776500006
e-mail:
roman.brauner@newton.uni
versity

Autor:
doc. PhDr.
PaedDr. Eva Ambrozová,
Ph.D., MBA
Centrum humanitních věd,
Vysoká škola NEWTON
Rašínova 2,
602 00 Brno
e-mail:
eva.ambrozova
@newton.university